

دولت از حق خود صرفنظر کرد

اما دولت سیزدهم چگونه «نهضت توسعه فیبر نوری» که دستیابی به آن، به منابع مالی زیادی نیاز دارد را به مرحله اجرا رساند؟ با توجه به اینکه برآورد می‌شود اجرای کامل پروژه فیبر نوری به بیش از ۶۰ هزار میلیارد تومان اعتبار نیاز دارد موضوع به طور ویژه مورد بررسی قرار گرفت. وزارت ارتباطات تلاش داشت با ارائه مشوق به اپراتورهای همراه و ثابت کمک کند تا آماده ورود به این بازار شوند و مسیر سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در حوزه توسعه فیبر نوری هموار شود. هرچند اجرای این نهضت و شتاب دادن به آن، چندان ساده به نظر نمی‌رسید ولی در نهایت با تصویب مصوبه‌ای راهگشا در هیأت دولت، عملاً وزارت ارتباطات با صرفنظر کردن از حق خود، یک گام به پیشبرد یکی از بزرگ‌ترین پروژه‌های ارتباطی ملی کشور نزدیک شد.

بر اساس این مصوبه، ۸ واحد درصد از حق‌السهم دولت از درآمد اپراتورهای تلفن همراه در اختیار این اپراتورها قرار می‌گیرد تا صرف توسعه شبکه ثابت مبتنی بر فیبر نوری شود و سرعت و کیفیت ارتباطات ثابت را افزایش دهند. با این مصوبه، اپراتورهای همراه پس از اخذ «پروانه همگرای خدمات ارتباطی» می‌توانند با بهره‌گیری از این تسهیلات، عملاً در حوزه ارتباطات ثابت هم ورود پیدا کرده و نسبت به راه‌اندازی پورت‌های پرسرعت فیبر نوری برای منازل و کسب‌وکارها اقدام کنند. البته این رقم قبلاً ۳ درصد و در مصوبه کمیسیون تنظیم مقررات ارتباطات، ۵ درصد پیش‌بینی شده بود که هیأت دولت، آن را به ۸ درصد افزایش داد تا به پیشبرد این پروژه ملی کمک شود.

به بیان ساده‌تر، در دولت سیزدهم برای نخستین بار از محل درآمدهای وزارت ارتباطات، برای ایجاد زیرساخت‌های ارتباطی مورد نیاز بخش خصوصی هزینه می‌شود تا این طرح بزرگ و ملی به سرانجام برسد و تعداد بیشتری از کاربران بتوانند به اینترنت پرسرعت و باکیفیت دسترسی پیدا کنند. به دنبال این مصوبه و پس از انتشار یک فراخوان، رئیس سازمان تنظیم مقررات و ارتباطات رادیویی خبر داد که در فاز نخست از میان ۲۱ ارائه‌دهنده خدمات اینترنتی، ۱۲ اپراتور اعلام آمادگی کرده و با ۹ اپراتور تفاهمنامه توسعه دسترسی مبتنی بر فیبر نوری امضا شد.

پس از راه‌اندازی ۵۰۰ هزار پورت فیبر نوری پرسرعت در شهرهای قم و مشهد در اواخر بهمن‌ماه سال گذشته، در نخستین گام از اجرای این تفاهمنامه، پوشش فیبر نوری در شهرهای قزوین، کرمانشاه، رشت، بوشهر، سمنان، شهر قدس، ایلام و یزد به اپراتورهای متعهد ابلاغ شد. در تیرماه سال جاری نیز پوشش ۸ شهر جدید به اپراتورهای متعهد ابلاغ شد تا برای توسعه فیبر نوری و دسترسی کاربران در فردیس، ساوه، رامسر، بندر امام خمینی، بابل، گرگان، بندر چارک و قرچک به فیبر نوری اقدام کنند.

افزایش ترانزیت دیتا از خاک ایران

یکی دیگر از وعده‌های وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات در مجلس شورای اسلامی، این بوده که ظرفیت ترانزیت دیتا از خاک ایران را به ۵ ترابایت بر ثانیه برساند.

با توجه به افزایش میزان حملات سایبری در جهان، ارتقای امنیت زیرساخت‌های ارتباطی و اطلاعاتی کشور به‌عنوان یکی از دغدغه‌های دولت سیزدهم مطرح بود. در این راستا راه‌اندازی سامانه هوشمند کشف کلاهبرداری فیشینگ پیامکی در دستور کار قرار گرفت. اقدامات انجام شده توسط این سامانه از اردیبهشت ۱۴۰۱ تاکنون، منتج به شناسایی و مسدودسازی بیش از ۶۴۷۰ دامنه جعلی و مسدودسازی حدود ۲۱۰۰۰ شماره تلفن شد

موضوعی که از مصوبات شورای عالی فضای مجازی است و با توجه به عملکرد یکساله وزارت ارتباطات، انتظار می‌رود به سرانجام برسد. وزیر ارتباطات، استفاده حداکثری از ظرفیت خدادادی کشور برای ترانزیت ترافیک اینترنت از خاک کشورمان را یکی از طرح‌های مهم می‌داند که در گذشته مورد غفلت واقع شده بود اما از ابتدای دولت سیزدهم تاکنون میزان ترافیک عبوری از کشور از ۱.۳ ترابایت بر ثانیه به ۲.۵ ترابایت بر ثانیه رسیده، یعنی تقریباً دوبرابر شده و افزایش صد درصدی داشته است که پیشرفت مناسبی به شمار می‌رود.

دستیابی به این پیشرفت و دستاورد، علاوه بر توانمندی فنی جوانان ایرانی، نیازمند رایزنی، مذاکره و تعامل با کشورهای دیگر بود که با اعمال سیاست‌های درست، تحقق یافت و وزارت ارتباطات انتظار دارد در پایان دولت سیزدهم، ایران به هاب منطقه‌ای ترانزیت دیتا تبدیل شود. به گفته وزیر ارتباطات تحقق این هدف علاوه بر درآمدزایی می‌تواند ضمانتی برای تأمین اینترنت مورد نیاز کشور ایجاد کند. یکی دیگر از موضوعاتی که در وزارت ارتباطات مورد توجه قرار گرفته، تنوع بخشیدن به مسیرها و منابع تأمین اینترنت بوده است تا به این ترتیب اگر هم در بخشی از کشور به هر دلیلی قطعی اینترنت رخ داد، بتوان از مسیرهای فیزیکی دیگر مشکل را حل کرد و اختلالی در اینترنت ایجاد نشود.

اتصال دو سامانه اصلی وزارت راه و شهرسازی به پنجره واحد خدمات هوشمند

یکی دیگر از تعهدات وزارت ارتباطات در ابتدای دولت سیزدهم، تحقق دولت هوشمند بود به گونه‌ای که وزیر ارتباطات تنها راه حذف امضاهای طلایی را در تحقق این امر می‌داند و اعتقاد دارد که تنها راهکار چابک‌سازی دولت و مقابله با فساد، استقرار دولت الکترونیکی است.

در همین راستا به منظور بسترسازی برای تحقق دولت هوشمند، از اردیبهشت ۱۴۰۱ نسخه آزمایشی سامانه پنجره واحد خدمات دولت هوشمند با اتصال به بیش از ۲۰ سامانه پنجره واحد دستگاه‌های اجرایی راه‌اندازی شد و تاکنون ثبت درخواست مشمولان یارانه و نیز ثبت‌نام اینترنت اقشار آسیب‌پذیر از طریق این سامانه انجام شده است. در حال حاضر ۲۱ دستگاه اجرایی و ۲۶ سامانه به پنجره ملی خدمات دولت هوشمند متصل شده‌اند که به‌زودی تعداد آنها افزایش خواهد یافت. در همین راستا، ۶۹ خدمت الکترونیکی نیز به‌صورت مستقیم در این پنجره مورد پیاده‌سازی قرار گرفته‌اند. همچنین انجام بیش از ۲.۵ میلیارد تراکنش طی سال ۱۴۰۰ روی مرکز ملی تبادل اطلاعات کشور به‌عنوان یک رکورد جدید از تعامل الکترونیکی سازمان‌ها با یکدیگر نشان از توسعه و تکمیل مرکز ملی تبادل اطلاعات و ارائه استعلامات جدید روی این بستر جهت استفاده دستگاه‌های اجرایی دارد.

به‌تازگی نیز مدیرکل دفتر پایش و نظارت بر پیاده‌سازی دولت الکترونیک با بیان اینکه دستگاه‌ها و نهادهای عمومی مکلفند در تعامل با وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، پنجره واحد خدمات هوشمند خود را به پنجره ملی خدمات هوشمند دولت متصل کنند، از اتصال دو سامانه اصلی وزارت راه و شهرسازی شامل سامانه جامع طرح‌های حمایتی مسکن و سامانه ملی املاک و اسکان کشور به این پنجره خبر داد و آن را جدیدترین گام تکمیل پنجره واحد خدمات دولت هوشمند عنوان کرد.

به این ترتیب متقاضیان تنها با یک بار احراز هویت، می‌توانند با ورود به پنجره ملی خدمات هوشمند دولت از خدمات آنها استفاده کنند. سامانه جامع طرح‌های حمایتی مسکن به نشانی saman.mrud.ir ارائه‌دهنده خدماتی اعم از ثبت‌نام نهضت ملی مسکن، ثبت‌نام کمک ودیعه، تسهیلات ساخت بافت فرسوده و تسهیلات ساخت خارج از بافت فرسوده است. سامانه ملی املاک و اسکان کشور نیز که به نشانی amlak.mrud.ir در دسترس عموم قرار دارد با هدف دریافت خوداظهاری اطلاعات مالکیت و سکونت شهروندان به فعالیت می‌پردازد.

ارتقای امنیت زیرساخت‌های ارتباطی کشور

با توجه به افزایش میزان حملات سایبری در جهان، ارتقای امنیت زیرساخت‌های ارتباطی و اطلاعاتی کشور به‌عنوان یکی از دغدغه‌های دولت سیزدهم مطرح بود. در این راستا راه‌اندازی سامانه هوشمند کشف کلاهبرداری فیشینگ پیامکی در دستور کار قرار گرفت. اقدامات انجام شده توسط این سامانه از اردیبهشت ۱۴۰۱ تاکنون، منتج به شناسایی و مسدودسازی بیش از ۶۴۷۰ دامنه جعلی و مسدودسازی حدود ۲۱۰۰۰ شماره تلفن شد. عدم ارسال بیش از ۳۲ میلیون پیامک کلاهبرداری و کاهش پرونده‌های مربوط به کلاهبرداری در فضای مجازی نیز از دیگر دستاوردهای دولت سیزدهم در یک سال گذشته به شمار می‌رود. استفاده از ظرفیت شرکت‌های دانش‌بنیان در هوشمندسازی پست و ارتقای خدمات پستی را نیز می‌توان از دیگر دستاوردها و عملکرد دولت سیزدهم در یک سال گذشته برشمرد.